

Program for 2015-2019

Tromsø Venstre

venstre

Om Venstre

Venstre er et liberalt parti som vektlegger menneskets frihet og ansvar i utformingen av politikken. Venstre setter folk først, og er ikke tilknyttet noen særinteresser. Prinsippet om at min frihet slutter der din begynner gjelder for alle, alltid. Vi arbeider for et samfunn som gir alle frihet til å bli det man vil, derfor er en god skole som ser den enkelte så viktig. Vår politikk for næringsliv og gründere henger også sammen med et ønske om å gi folk muligheten til å følge sine drømmer og skape noe til gode for seg selv og for samfunnet. Vi mennesker har ansvar for oss selv og for hverandre, og vi som lever i dag har et ansvar for ikke å leve på bekostning av fremtidige generasjoner. Dette er kjernen i vår miljøpolitikk.

Vårt menneskesyn bygger på at alle mennesker er født like og frie, og det påligger et sivilisert samfunn å sørge for at alle har det som trengs for å leve verdige liv. Venstre mener at alle fortjener en ny sjanse hvis man trækker feil, og at samfunnet må stille opp med støtte til de som trenger det. Venstre er pådrivere for stadig fornyelse i offentlig sektor, og vi vil samarbeide med private og ideelle aktører for å sikre innovasjon og mangfold i velferdsordninger.

Venstres ti liberale prinsipper:

1. Friheten skal gjelde overalt, for alle
2. Det personlige ansvaret er ufravikelig
3. Alle har ansvar for hverandre, for miljøet og for kommende generasjoner
4. Virkelig frihet forutsetter felleskap og rettferdighet
5. Alle er likeverdige, men ingen er like
6. Politikk skal fremme livskvalitet og menneskelig vekst
7. Politisk makt skal komme nedenfra
8. Makt skal spres og balanseres
9. Den liberale staten er upartisk, sterk og begrenset
10. Liberalismen er optimistisk og alltid underveis

Venstre forandrer Tromsø

Venstre har sittet i byråd med Høyre og Fremskrittspartiet i en periode. Vi har samarbeidet om alt fra etter- og videreutdanning av lærere, flere kollektivfelt, oppgraderinger i Tromsømarka, flere helsesøstre, utbedring av nattehjemmet til planleggingen av et nytt badeland. Med Jonas Stein som vår byråd har vi hatt gleden av å styre nærings-, idretts- og kulturpolitikken i fire år. Dette er områder som er viktige for Tromsø og viktige for Venstre, og vi mener at Tromsø har blitt en enda mer spennende kulturby de siste årene.

Tre forskjellige partier er ikke enige i ett og alt, men vi har vært enige de fleste større prioriteringer og arbeidet ut i fra det. Vi mener at Venstres tilstedeværelse i byrådet og i kommunestyret har bidratt til å gjøre politikken grønnere og mer sosial, det er en rolle vi akter å fylle også i neste periode. Vi har fortsatt mange ideer for hva som vil gjøre Tromsø til et enda bedre sted å bo, og håper at vi får muligheten fra velgerne til å gjennomføre enda mer med et større og sterkere Venstre i perioden 2015-2019!

Venstre mener at det er viktig at store og viktige reformer i Tromsøpolitikken har bred politisk forankring, og kan stå seg gjennom skiftende politiske flertall.

Venstres fire hovedsaker i Tromsø er:

1. Å gjennomføre en grønn og moderne transportreform
2. Å satse på kunnskap i skolen

3. Å prioritere mer til de som trenger det mest
4. Å legge til rette for utvikling av kultur, idrett og næringsliv i kommunen

INNHOLDSFORTEGNELSE

	<i>side</i>
1. Samferdsel	4
2. Byutvikling	7
3. Miljø	10
4. Helse og omsorg	11
5. Kunnskap og oppvekst	15
6. Kultur	20
7. Idrett	22
8. Vekst og verdiskaping	24
9. Demokrati og deltakelse	26

1. Samferdsel

Venstre ønsker en grønn, smart og moderne samferdselspolitikk i Tromsø. Skal byen løse dagens og fremtidige samferdselsproblemer må det tas grep i neste kommunestyreperiode. Tromsøpakke 3 ble vedtatt i 2012 og varer til 2016. Tromsøpakke 3 inneholder mye god og fremtidsrettet politikk, hvor Venstre blant annet har fått gjennomslag for det nye kollektivfeltet langs Stakkvollvegen og flere sykkelstier. Tromsøpakke 3 støttes også opp av de fremtidsrettete tiltakene i Sykkkelbyen Tromsø og ikke minst Tromsømarka-prosjektet. Men Tromsø trenger en ny og mer kraftfull politikk i neste periode. Venstre har viljen og tiltakene som trengs for å ta tak i utfordringene som kommer med en by som vokser. Det vil selvfølgelig koste penger, men det vil gjøre det bedre å bo, arbeide og drive næringsvirksomhet i Tromsø.

1.1 Bedre og billigere kollektivtilbud

Å gjøre kollektivtilbudet så billig og effektivt at det kan konkurrere med bilen er Venstres viktigste samferdselssak i Tromsø. En ny Tromsøpakke 4 må bidra til at kollektivtilbudet løftes betraktelig både gjennom flere og hyppigere avganger og nye investeringer i kollektivfelt for å bedre framkommeligheten. I en ny Tromsøpakke 4 må også prisene reduseres, spesielt for månedskort, og betalingssystemene moderniseres. Vi ønsker oss flere utsalgsteder for billetter og månedskort. Venstre mener at ordningen med rabatterte priser for ungdom og unge voksne (16-29 år) er god, men vi mener at studenter og lærlinger i det første året uansett alder bør reise billig i Tromsø.

For å støtte opp om mer kollektivtransport og en grønn byutvikling vil Venstre fortette boligbygging rundt kollektivtraseene, slik at de kommer flest mulig passasjerer til gode gjennom hyppigere avganger.

De siste årene har kollektivtilbudet i Tromsø dessverre blitt dårligere og dyrere. Troms fylkeskommune har ansvaret for drift av kollektivtrafikken, mens Tromsø kommune har ansvaret for infrastrukturen med busstopp og kollektivfelt. Det er på tide at disse sees i sammenheng og at Tromsø kommune får ansvar for drift av kollektivtrafikken og kan sikre at en ny Tromsøpakke 4 bidrar til at også kollektivtilbudet blir bedre for byens innbyggere. Kommunen skal samarbeide med Troms Fylkestrafikk for å sikre god flyt i trafikken mellom kommunene.

1.2 Raskt og trygt fram med sykkel

En viktig del av Venstres samferdselspolitikk er å stimulere til økt bruk av sykkel. Venstre vil derfor jobbe for å øke antall kilometer gang- og sykkelveg, og forbedre vintervedlikehold på sykkelvegene. Vi vil skille fotgjengere, syklist og bilister for å unngå konflikter og farlige situasjoner, og etablere egne sykkelfelt på veien der det er hensiktsmessig. Venstre vil bygge flere sykkelparkeringsplasser, også med tak. Venstre mener at ved åpning av kollektivfelt på Stakkevollveien er det naturlig at kollektivtrafikken i størst mulig grad kanaliseres dit, slik at for eksempel Dramsveien på sikt kan bli mer tilgjengelig for syklist og fotgjengere.

1.3 Elbil

Venstre ønsker å stimulere til mer bruk av elbil, og her har vi dessverre kommet altfor kort i Tromsø. Vi trenger bedre infrastruktur, flere ladestasjoner, for at flere skal velge lavutslippsbiler. Venstre vil bygge 100 ladestasjoner i Tromsø.

1.4 Bybane

Venstre vil jobbe for at det etableres en bybane i Tromsø. Strekket mellom Sentrum-Stakkevollveien-Breivika-Jekta-Flyplassen har alle kvaliteter som kreves for en moderne baneløsning som kan gå vekselvis over og under jorden. Vi har tenkt på dette når vi har arbeidet med å få på plass to kollektivfelt langs Stakkevollveien, det er plass til en framtidig utbygging her. En bybane vil redusere støvforurensing i byen og binde byen sammen på en effektiv, miljøvennlig og moderne måte.

1.5 Tromsømarka og grønne lunger

Venstre mener at noe av det viktigste i Tromsø er å bevare byens grønne lunger og et turløypenett på Tromsøya. Dette er også viktig for transport og folkehelse at Tromsømarka-prosjektet med å sette i stand marka til å tåle mer bruk videreføres. Venstre vil jobbe for å bevare og utvikle grøntdraget på øya gjennom turløyper med snarveieprosjekt for gående og skiløpere.

1.6 Nye veiprosjekter

Bedre vedlikehold på veier er viktig for folks framkommelighet, men også i et miljøperspektiv med tanke på skader og varighet på kjøretøy. En del av midlene i Tromsøpakke 4 bør brukes til vedlikehold av veier.

Venstre er utålmodige når det gjelder en ny Kvaløyforbindelse, som må gjennomføres med felles finansiering av Troms fylke, Tromsø kommune, Staten og brukerfinansiering. En ny Kvaløyforbindelse vil kunne bidra til reduksjon av køutfordringene på Kvaløya og samtidig gjøre det mulig med utvikling og nye boliger på Kvaløya. En slik forbindelse vil gi store muligheter for utvikling av både byen og distriktet. Vi vil arbeide for at denne veiforbindelsen har høyeste prioritet hos fylkeskommunen.

Venstre vil at E8 i Ramfjorden bygges så snart det lar seg gjøre og er positiv til brukerbetaling dersom det kreves fra statlige myndigheter for å få ny veg realisert. Vi har stemt for østre alternativ, men er åpne for andre muligheter dersom det er det som skal til for å få veien bygd.

1.7 Park and ride

Venstre mener at vi allerede har fungerende og uorganiserte park and ride-tilbud ved at det fins steder på Kvaløya og på fastlandet, der bilister kan parkere bilen sin gratis og ta buss, gå eller sykle inn til byen. Venstre er åpne for å utbygge egne park and ride-tilbud hvis bilister fra distriktet etterspør det, men dette er ikke en prioritet i dag.

1.8 Brukerbetaling

Den lokale drivstoffavgiften er en forbruksbasert og ubyråkratisk ordning som har vært et viktig verktøy i samferdselspolitikken i mange år. Samtidig er inntektene blitt stadig mindre i forhold til kostnader på drift og bygging av vegsystemet. Om vi skal klare å løse de store oppgavene i Tromsøpakke 4 må drivstoffavgiften økes noe fra dagens nivå. Dette vil også kunne utløse betydelige statlige midler gjennom den statlige belønningsordningen for kollektivtrafikk og for gang- og sykkelveger. Venstre vil samtidig sikre at minimum 20 prosent av inntektene fra brukerbetalingen går til bedre vedlikehold av veibanen i Tromsø. Venstre er opptatt av å finne løsninger som i mindre grad belaster bilistene i distriktet for oppgraderinger av alternative transportløsninger i byen. Også bilister tjener på at bussen går oftere og i egne felt, da blir det

mindre kø og mer effektivitet i trafikken.

Venstre vil:

- Etablere «En ny samferdselspolitikk for Tromsø» som følges opp lokalt, regionalt og nasjonalt
- Etablere en Tromsøpakke 4 på 8 år og investeringer og drift på over 1 milliard med en klar grønn profil
- Prioritere flere bussavganger og billigere billetter
- Gi bussene bedre fremkommelighet i Tromsø
- Øke den lokale drivstoffavgiften for å få en stor og kraftfull Tromsøpakke 4
- At det bygges flere gang- og sykkelveger
- Utrede bybane
- At bygging av ny E8 i Ramfjorden startes
- At bygging av ny Kvaløyforbindelse startes

2. Byutvikling

I løpet av de siste fire årene har byrådet og kommunestyret vedtatt mange nye reguleringsplaner, og en rekke byggeprosjekter er igangsatt og ferdigstilt. Antall nye boliger bygd i Tromsø sank under årene etter finanskrisen, og byen er i ferd med å hente seg igjen. Byrådet har sendt på høring en boligpolitisk handlingsplan som setter mål og prioriteringer for hvordan kommunen skal forvalte sine eiendommer og spille en aktiv rolle på boligmarkedet, både for å bygge boliger for vanskeligstilte og sørge for at boligbyggingen for øvrig øker. Venstre mener at boliger til sosiale formål må spres ut i byen mest mulig slik at en unngår en opphopning av sosiale boliger i enkelte områder.

Venstre vil

- Realisere tiltakene i den boligpolitiske handlingsplanen
- Tilrettelegge for at kommunale eiendommer brukes til såvel sosial boligbygging som annen boligbygging
- Videreføre JA-holdningen til nye byutviklingsprosjekter som ble innført i 2011
- Legge føringer for byplanleggingen i områdeplaner og kommuneplanens arealdel
- Jobbe aktivt for at det bygges nok boliger og at boligbyggingen blir variert og tilpasset ulike befolkningsgrupper
- At det skal bygges minimum 900 boliger i Tromsø hvert eneste år, både i privat og offentlig regi
- Sikre at sosiale boligprosjekter spres mest mulig slik at en unngår en opphopning i enkelte områder
- Prioritere studentboligprosjekter, og støtte de planlagte prosjektene langs Dramsvegen og på Isrenna samt nær Stakkevollvegen

2.1 Fortetting

En forutsetning for god byutvikling er at boligbygging og eiendomsutvikling bygger på fortetting, i stedet for en byspredning som ofte betyr mer bilavhengighet. I de allerede tett bebygde områdene i Tromsø, særlig på Tromsøya, er det ikke plass til at bebyggelsen kan spre seg nevneverdig. Venstre vil i arbeidet med områdeplaner og kommunedelplaner jobbe for en best mulig fortetting, med kort avstand mellom lokale bydelssentre og boligbebyggelse.

Venstre vil:

- Arbeide for at det blir kortest mulig avstander mellom viktige reisemål som arbeidsplasser, boliger og næringsområder
- Videreutvikle og etablere lokale bydelssentra og møteplasser
- Jobbe for et bedre gang- og sykkelveinett i Tromsø slik at det er lett å velge bort bilen
- Arbeide for knutepunktfortetting langs kollektivfeltet i Stakkevollvegen

2.2 Møteplasser og grønne lunger

Venstre vil prioritere sentrumsutbyggere som planlegger uteområder og fellesområder som kommer alle til gode. Ved økt fortetting og bygg i høyden blir dette svært viktig, og Venstre vil ha øye for detaljer som gjør det triveligere også for beboere som bor i nærheten av og rundt nye bygg. Takhager kan bli en mulighet.

Vi arbeider også for at Tromsø sentrum skal være livligere, og har ikke gitt opp drømmen om

mindre trafikk og flere folk i sentrumsgatene. Dette krever store omlegginger og vi har ikke lyktes i å finne praktiske løsninger for å stenge f.eks sørenden av Storgata for trafikk i perioder, men vi vil fortsette å ha dette i bakhodet både når det gjelder byutvikling og transport fremover.

2.3 Tromsøya

Tromsøya er den delen av Tromsø kommune der det bor flest mennesker i dag, og der byens sentrum ligger. Venstre mener at det er viktig å sikre et levende sentrum som motvekt til næringsarealene på Langnes. Som en del i dette må det legges til rette for flere boliger i sentrumsnære områder. Venstre mener også at reguleringsplaner med flere etasjer og høyere utnyttingsgrad er en naturlig del av fortettingen på Tromsøya. Dette vil også kunne bidra til at risikoen for nedbygging av grøntområdene reduseres. Samtidig må boligbebyggelsen være variert, og høyhus bygges der det ligger til rette for det. Kommunalt eide områder som ikke blir brukt bør vurderes solgt til boligbygging. Venstre mener at mest mulig plasskrevende industri bør lokaliseres til Tønsvika havn når den står ferdig.

Venstre vil:

- Sikre en variert boligmasse på Tromsøya
- Ha en positiv holdning til høyhus, samtidig som konkrete prosjekter ses i sammenheng med bebyggelsen i det aktuelle området
- Bygge flere sentrumsnære boliger
- Etablere en sjøfront langs Tromsøysundet, med en sammenhengende havnepromenade fra Skansen til Hålogaland Teater og Telegrafbukta
- Arbeide for at Tromsø sentrum er attraktivt for næringsliv, kultur og reiseliv og bevarer sine historiske kvaliteter
- Bygge ut parkeringskapasitet under overflaten og utvide parkeringstunnelen
- Bevare Tromsømarka som gode friluft- og rekreasjonsområder
- Øke utnyttelsesgraden langs Stakkevollvegen, som snart får fire kjørefelt, ved å bygge høyere
- At området til Bioforsk på Holt fremdeles skal brukes til forskningsformål
- Venstre vil støtte prosjektet "Gamlebyen Tromsø"

2.4 Kvaløya

I dag er boligbyggingen på Kvaløya sterkt begrenset på grunn av trafikksituasjonen. Med en ny Kvaløyforbindelse vil muligheten til å planlegge for ny boligbygging bli bedre. En ny Kvaløyforbindelse er derfor avgjørende for å kunne øke antall boliger i Tromsø.

Venstre vil:

- Realisere Kvaløyforbindelsen
- Vurdere å utarbeide en ny områdeplan for Kvaløysletta som sikrer knutepunktfortetting og mer fortetting
- At områder ved Tisnes og Håkøya vurderes som nye områder for boligbygging
- Bevare/ikke bygge ned eksisterende naturreservat og bevaringsverdige naturområder

2.5 Tromsdalen

Kommunestyret har vedtatt ny lokalisering av skytebane til Kjoselvdalen. Venstre vil at arbeidet med ny skytebane skjer så raskt som mulig slik at det frigjøres tur- og friområder i Tromsdalen.

Venstre vil

- Sikre at dagens skytebanetomt i Tromsdalen omgjøres til allment friluftsområde
- Arbeide for at det etableres en sammenhengende gangstrøk langs Tromsøysundet fra Gammelgård til Tomasjordnes

2.6 Stor-Tromsø

Venstre er opptatt av å utvikle alle deler av Tromsø kommune. Det er derfor viktig med en politikk som sikrer vekst og utvikling i bygdene i Tromsø.

3. Miljø og dyrevelferd

Å ta vare på naturen; jord, luft, vann og det biologiske mangfoldet, er avgjørende for vårt eksistensgrunnlag og har verdi i seg selv. Venstre er optimister når det gjelder å finne løsninger som fremmer vår livskvalitet samtidig som vi ivaretar naturen rundt oss. Venstre vil gjøre Tromsø til et grønt bysamfunn; vi skal utvikle og bruke miljøteknologi og finne løsninger som også andre kan benytte.

Omstillingen til et lavutslippsamfunn er krevende, men gir nye muligheter. I en verden hvor miljø- og klimaproblemene blir tydeligere, vil de miljøvennlige samfunnene bli morgendagens vinnere. Det viktigste generelle virkemiddelet Venstre vil benytte, er å forsterke den transportreformen vi har påbegynt. Det blir noe dyrere å kjøre bil, men bedre og billigere å reise miljøvennlig for kollektivtrafikanter, syklistene og fotgjengere. Se transportkapitlet for mer om dette.

3.1 Fornybar energi

Omlegging fra fossil til fornybar energi er nøkkelen i kampen mot global oppvarming. Potensialet for fornybar energiproduksjon i Norge er stort, men Venstre er bekymret over tempoet i den nasjonale satsingen. Tromsø Venstre vil bruke kommunens eierinteresser i Troms Kraft for økt satsning på bølgekraft og tidevannskraft. Venstre er i positiv til økt vindkraftproduksjon i Tromsø kommune. Venstre er positiv til utbygging av nye mikro- og småkraftverk i kommunen.

3.2 Innovasjon og bærekraft innenfor kommunens drift

Kommunen er storforbruker av strøm, og kan gjøre en forskjell på miljø og marked både ved å energieffektivisere i nybygg så vel som drift, og å benytte seg av mer miljøvennlige energikilder. Venstre vil gjennomføre økte ENØK-tiltak i kommunen for å spare strøm. All oljefyring i kommunal sektor skal erstattes. Venstre vil også påse at større utbygginger skjer med stor bevissthet rundt energibruk. Venstre mener at elbil-andelen i kommunen bør økes og at dette prioriteres ved utskiftning.

Venstre vil:

- Arbeide for at det utvikles mer fornybar energi i Tromsø og i Nord-Norge
- Fjerne all oljefyring i kommunale bygg innen 2018
- Redusere kommunale gebyrer for nye miljøvennlige hus
- Redusere kommunale gebyrer for miljøfremmende tiltak og investeringer
- Fortsette arbeidet med å forbedre gjenvinning av avfall og redusere avfallsmengdene

3.3 Dyrevelferd

Venstre har i inneværende periode vært med på å finansiere Dyrenes hus, som vi lovde ved forrige valg. Vi har også vært pådrivere for å vedta at kommunen ikke skal leie ut områder til sirkus som viser fram ville dyr. I neste periode vil Venstre støtte en holdningskampanje om kastering av katter, og vi vil se på mulige måter å styrke veterinærvakta. Venstre er opptatt av at eventuelle kjæledyr eller husdyr blir tatt vare på når eiere blir syke eller på andre måter ikke er i stand til å ta ansvar for dem. Venstre vil arbeide mot etablering av pelsdyrfarmer i Tromsø kommune.

4. Helse og omsorg

Venstre vil gi mer til de som trenger det mest. I et sosialliberalt samfunn er det viktig med hjerterom for de som faller utenfor det store fellesskapet.

Helsebegrepet handler ikke bare om den fysiske helsen. Vår psykiske helse er også svært viktig for livskvaliteten. Venstre ønsker seg et helsevesen som jobber helhetlig med både fysisk og psykisk helse og som ser nødvendigheten i å se hele mennesket.

Tilrettelegging for folkehelse og økt fysisk aktivitet er viktig i vår politikk for byutvikling, se kapittel 2 for mer om dette.

4.1 Forebygging og lavterskeltilbud for ungdom

Venstre vil ruste opp skolehelsetjenesten, og flere helsesøstre er en av våre tre hovedprioriteter i skolen. Vi er stolte av ungdomshelsetjenesten Tvibit, som har fått nasjonal oppmerksomhet for sitt lavterskeltilbud for ungdom i Tromsø. Venstre har i inneværende periode sørget for at denne tjenesten blir utvidet og flyttet til det kommende ungdomshuset på (den gamle) Brannstasjonen.

4.2 Et sterkt barnevern

Alle barn har rett til en trygg oppvekst. Barnevernet må sikres bemanning og økonomi slik at vanskeligstilte barn kan få nødvendig støtte og hjelp uten lang ventetid. Det må arbeides kontinuerlig for å inkludere barns perspektiver og sikre deres medbestemmelse.

4.3 Psykisk helse

Venstre ønsker økt fokus og satsing på psykisk helse, spesielt rettet mot unge. Dette er viktig for å fjerne stigmaene rundt psykiske lidelser og vil gjøre det enklere for folk å søke hjelp. Det er også viktig å bevilge penger til psykiatrien slik at hjelpen er tilgjengelig når man trenger den.

Fysisk og psykisk helse henger sammen og må behandles mer helhetlig. Tromsø Venstre arbeider nasjonalt og lokalt for bedre samhandling mellom somatiske og psykiske helsetilbud.

Venstre vil

- Bevilge mer penger til psykiatri med sikte på å forkorte behandlingstiden
- Fortsette og styrke arbeidet med PSYKhjelpa rettet mot psykisk helse blant ungdom
- Øke psykologtilbudet i Tromsø kommune

4.4 Krisesenter

Venstre vil garantere for økonomisk forsvarlige og forutsigbare rammer for byens krisesentertilbud. Vi er opptatt av at det skal være et likeverdig tilbud for alle kjønn, slik at vi ikke glemmer eller usynliggjør bla. menn som er utsatt for overgrep og partnervold. Venstre mener at mulighetene for å ha med kjæledyr under opphold på krisesenter bør vurderes. Noen voldsutøvere kommer med trusler mot eller skader dyrene og det er viktig både for tryggheten til dyret og den/de som drar på krisesenteret at dyrets stell og sikkerhet er ivaretatt.

Venstre vil:

- sikre Krisesenterets økonomiske rammevilkår
- sikre at menns behov blir tilstrekkelig inkludert
- undersøke muligheten for at dyr kan være med på Krisesenteret

4.5 Rusomsorg

Sosialt ansvar handler først og fremst om å hjelpe de medmenneskene som sliter i hverdagen. Venstre anerkjenner at rusmisbruk må betraktes som en sykdom og vil skifte fokus fra straff til forebygging og behandling. Dette handler om å skape verdige liv for rusmisbrukerne, og deres nærmeste. Venstre mener at samfunnet kan gjøre mye mer for å bidra til rusfrie liv, etter akuttavrusning foreslår vi at man innen 24 timer skal ha et tilbud om hjelp til å bli rusfri. Når man skrives ut skal et høvelig botilbud være på plass. Arbeid er et viktig element for å bli rusfri, og Venstre vil ha flere lavterskeltilbud for arbeidssøkende i kommunen.

Helt grunnleggende for Venstres ruspolitikk er å skifte fokus fra moralisering over folks handlinger til å redde liv og helse. Derfor vil Venstre bygge et sprøyterom, med helsepersonell og rent utstyr tilgjengelig, for å hindre overdoser og smitte gjennom bruk av urene sprøyter.

Venstre vil:

- I samarbeid med offentlige og frivillige aktører sikre at rusmisbrukere og deres pårørende har et godt omsorgstilbud tilpasset den enkeltes behov
- Etablere flere behandlingsplasser og bedre ettervernstilbud for rusmisbrukere. Ingen som ønsker avrusning skal måtte stå lenge på venteliste!
- Utvikle en ordning med sprøyterom
- Sikre at alle får en individuell tiltaksplan og god oppfølging.
- Etablere et bedre tilpasset boligtilbud for alle de som bor i Tromsøs kommunale boliger, og bygge flere kommunale boliger gjennom stiftelsen Kommunale Boliger

4.6 Arbeid er også velferd

Tromsø Venstre har i kommunestyret stemt for prinsippet om aktivitetsplikt for å motta sosialhjelp fra kommunen. Målet med sosialhjelp er at det skal være en midlertidig hjelp til å komme videre, og Venstre mener at storsamfunnet bør strekke seg langt for å tilrettelegge for at alle skal ha noe meningsfullt å gjøre om dagen. Individuelle vurderinger må ligge til grunn for anbefalinger om aktivitet og mengde pr uke. For Venstre er det viktigste med denne reformen at kommunen skal gjøre mer for sosialhjelpsmottakere, ikke en eventuell økonomisk gevinst som vil kunne komme av økt aktivitet hos denne gruppen. Det er sannsynlig at en slik reform vil kreve store ressurser i en startfase, men vi mener at dette er å investere i mennesker som ellers fort ramler utenfor det sosiale fellesskapet uten en jobb å gå til. Det er mye god forebygging i å være i noe aktivitet, møte folk og vite at man er til nytte.

Venstre vil:

- arbeide for at alle som mottar sosialhjelp har et individuelt tilpasset jobb- eller aktivitetstilbud

4.7 Helsehjelp og sanitært tilbud til bostedsløse og papirløse

All human politikk bygger på at mennesker er like, og har like, umistelige menneskerettigheter. Tromsø kommune har allerede i dag et godt tilbud for bostedsløse og papirløse. Venstre mener at kommunen, sammen med ideelle organisasjoner, fortsatt skal stille til rådighet toalett- og dusjanlegg

om tilreisende grupper ikke får disse behovene dekt på egenhånd. Kommunale natthjem skal være åpne for tilreisende. Ved tilfeller av at tilreisende sover ute på vinterstid skal kommunen sørge for å gjøre disse kjent med overnattingsmuligheter som fins. Kommunen skal gi papirløse innvandrere nødvendig helsehjelp.

4.8 Eldreomsorg tilpasset den enkelte

Mange eldre er ved god helse, og det er bra, men mange trenger hjelp og en utstrakt hånd fra storsamfunnet. Tromsø Venstre ønsker en god eldreomsorg hvor kvalitet er det viktigste kriterium. Venstre vil ta et oppgjør med den rådende helsepolitikken som handler om at alle tilbud må være levert av det offentlige. I stedet for vil Venstre at det offentlige skal ta ansvar for finansiering og kvalitetssikring, men i større grad samarbeide med alle gode krefter i samfunnet, som frivillige organisasjoner og private helsebedrifter. Det viktigste må være at alle som har behov for hjelp for et best mulig tilbud, ikke hvem som leverer tjenestene.

En god omsorgstjeneste må bygge på en fornuftig balanse mellom institusjonsbaserte tjenester og en oppsøkende og nærmiljøbasert omsorg. Eldre som har behov for heldøgns pleie og omsorg skal føle seg trygg på at tilbudet finnes. Alle som trenger hjelp i hverdagen må få nødvendig bistand når de trenger det. Det gjelder så vel hjemmetjenester som plass i sykehjem eller omsorgsbolig. Eldre og deres pårørende må få frihet til å velge tilbud som er tilpasset den enkeltes ønsker og behov. Vi vil arbeide for at mulighetene for å kunne velge er til stede. Eldresentre/aktivitetssentre og dagsentre er viktige møtepunkter for mange eldre og bidrar til god helse og at de eldre kan bo lenger hjemme. Disse tilbudene må styrkes.

Venstre vil:

- At Otium bo- og velferdssenter fullføres etter planen (2016).
- Planlegge og rehabiliterer Kroken sykehjem
- Følger opp vedtatt strategi for etablering av bo- og velferdssentre i bydelene.
- Skape et mer variert tilbud innen eldreomsorgen, gjerne med private tilbud som supplement. De eldre må i langt større grad få mulighet til å bestemme innholdet i tjenestene de får fra det offentlige.
- Sikre fritt sykehjemsvalg, slik at den enkelte selv kan velge hvilket tilbud som passer best. For at valget skal bli reelt, må det etableres flere sykehjemsplasser i både privat og offentlig regi
- Etablere alders-/seniorhjem og flere omsorgsboliger for de som trenger et mindre pleieintensivt tilbud
- Eldre-/aktivitetssentre og frivillighetssentraler er viktige møtepunkter for mange eldre og bidrar til adspredelse og god helse. Slike møteplasser må styrkes.
- Ha lavere terskel for å kunne få hjemmetjenester og dermed sikre forebyggende tilbud for eldre som trenger hjelp slik at de kan bo i eget hjem så lenge som mulig.
- Jobbe for økt bemanning. Da beboere er medisinsk-faglig utredet, vil Venstre prioritere ergoterapi/ og fysioterapitjenesten for å opprettholde og bedre funksjonsnivået til beboerne.
- Sikre rekrutteringen til omsorgsyrkene gjennom å ta inn flere lærlinger
- "Oljeturnus" bør innføres som en prøveordning innen helse- og omsorgssektoren

4.9 Kommunalt samarbeid med UNN

Venstre har i inneværende periode vært med på å planlegge og vedta et Helsehus ved UNN, for å ivareta pasienter som er utskrevet, og har behov for fortsatt oppfølging. Med samhandlingsreformen

er det svært viktig at kommunen har et godt samarbeid med primærhelsetjenesten. Venstre vil arbeide for at samarbeidet med UNN blir best mulig for alle parter.

5. Kunnskap og oppvekst

5.1 Barnehager

Barnehagene er en viktig del av de fleste barns hverdag og oppvekst i Tromsø. Venstre vil stimulere til mer samarbeid og kompetanseheving mellom barnehager, også mellom offentlige og private barnehager. Venstre vil fortsette å likebehandle offentlige og private barnehager. Venstre vil vurdere å innføre gratis kjernetid for 4- og 5-åringer som ikke går i barnehagen. Venstre vil vurdere å opprette et mer fleksibelt barnehagetilbud, slik at det samlede tilbudet er tilpasset varierte arbeidshverdager, ettersom mange foreldre ikke har arbeidstid fra 8 til 16. Det skal fortsatt være begrensinger på hvor lenge barn skal være i barnehagen.

Venstre vil:

- at barnehageutbygginger skal være gjennomtenkt og sikre gode uteområder og et sunt inneklima
- at det skal være lik subsidiering av private og offentlige barnehager.
- finne mer fleksible løsninger for åpningstider i barnehagene

5.2 Skole

Venstres hovedprioritet i skolesektoren er og blir å sørge for at Tromsø kommune utdanner og beholder de beste lærerne. Ingenting kan erstatte en god lærer, det er den viktigste innsatsfaktoren for å heve elevenes utbytte av å gå på skolen. En god lærer klarer å løfte alle elever, slik at de best kan realisere sitt fulle potensiale og bli det de vil. Det er dette skolen handler om. Det er en skyhøy ambisjon, og en ambisjon som ikke kan senkes en millimeter.

Foran forrige valg lovet vi å sørge for at flere lærere fikk ta etter- og videreutdanning og å modernisere skolens IKT-utstyr. Kommunen tilbyr nå videreutdanning til minst 50 lærere i året, og det er gjort store investeringer i ny teknologi rundt på kommunens skoler. Denne positive utviklingen vil vi fortsette. I denne perioden velger vi videre å fokusere på et bedre psykisk læringsmiljø for elevene, nærmere bestemt behovet for flere helsesøstre i skolen.

5.3 Venstres 3 hovedprioriteringer for Tromsøskolen:

1. Utdanne og utvikle de beste lærerne

Tromsø Venstre mener det er åpenbart at selv den dyktigste lærer bør få mer tid til å utvikle seg faglig og i faglige fellesskap enn det man kan rekke i løpet av en travel arbeidsdag på skolen. Alle lærere må gis muligheten til å videreutdanne seg, oppdatere seg faglig og diskutere med sine fagfeller dersom de ønsker det. De siste fire årene viser at etter- og videreutdanning er ønsket av lærerne i Tromsøskolen, vi vil fortsette satsningen på dette. Det langsiktige målet, som vi deler med resten av byrådspartiene, er at alle lærere i grunnskolen skal ha 60 studiepoeng i sine undervisningsfag, i første omgang vil vi sørge for at alle lærere i norsk, engelsk og matte har minst 30 studiepoeng i sitt fag og at det fins minst tre lærere på hver skole med 60 studiepoeng i sitt fag.

Nyutdannede lærere skal møtes med faglig oppfølging og støtte det første som lærer i Tromsøskolen. Det er viktig at nyutdannede lærere ivaretas og får en god start i yrkeskarrieren, slik at de får lyst til å fortsette som lærere her i Tromsø. Venstre mener at det bør etableres et samarbeidsprosjekt mellom kommunen og lærerutdanningen ved UiT for å sikre en god overgang fra studier til læreryrket. Venstre vil at kommunen skal utarbeide en plan for reduksjon i rapportering, kartlegging og annen sentralstyring som stjeler tid og frihet i lærerens arbeidshverdager. Venstre vil ha et kritisk blikk på omfanget av kommunale tester og kartlegginger av elevene.

2. Flere helsesøstre i skolen

Alle elever vil i løpet av sine ti år i grunnskolen oppleve små eller store livshendelser som kan komme i veien for deres trivsel og konsentrasjon i skolehverdagen, og uansett hvor omtenkssomme og hardtarbeidende lærere vi har så vil tiden komme til kort i møte med disse elevenes problemer. Slik situasjonen er i dag vil barna og ungdommene ofte finne ei stengt dør hos helsesøsteren, som bare er på skolen et par dager i uka. På barnetrinnet er det dobbelt så mange elever pr helsesøsterstilling enn det som er Helsedirektoratets anbefaling, på ungdomsskolen er det nesten like ille. Flere helsesøstre i Tromsø kommune vil løfte elevens trivsel og læringsmiljø, og gi læreren bedre tid til å undervise klassen sin. Flere tilgjengelige helsesøstre på ungdomsskolen og videregående vil også være et løft for ungdommens seksuelle helse. Venstre vil derfor fortsette å ansette nye helsesøstre til vi når Helsedirektoratets anbefaling. I første rekke vil vi prioritere barne- og ungdomsskolen, da vi ser at elever på videregående i og rundt Tromsø sentrum har mulighet til å bruke helsestasjonen på Tvibit, men også på videregående skoler ligger Tromsø langt bak Helsedirektoratets anbefalinger. Venstre er pådrivere for en nasjonal dugnad for å få flere helsesøstre, av begge kjønn.

3. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) i skolen

Ny teknologi i skolen gir store muligheter for variert læring. Elevene bør lære seg om teknologien rundt oss, hvordan det egentlig fungerer og hva det kan brukes til. Når all tilgjengelig kunnskap er noen tastetrykk unna er det avgjørende at elevene lærer seg informasjonsinnhenting og kildekritikk fra tidlig alder. Venstre mener at skolen skal være en del av samfunnet, å kunne bruke PC og internett som arbeidsverktøy er grunnleggende for å delta i dagens samfunn og for videre skolegang. Elevene må også gjøres bevisste på personvern og trygghet på nett. Skolene må ta styring og være i forkant av de unge og på noen områder drevne databrukerne, slik at IKT støtter undervisningen framfor å distrahere. Venstre vil fortsette satsingen på oppdateringen IKT-utstyr og -kompetanse i Tromsøskolen.

5.4 Læringsmiljø

Tromsø kommune har ikke bare et stort ansvar for læringen til elevene, kommunen har også ansvar for at skolen skal være et godt sted å være og vokse. Kommunen skal sette i stand skolene til å håndtere mobbing og alle skoler skal ha en mobbeplan, Venstre mener også at frivillige ungdomsgrupper kan trekkes inn i det kontinuerlige arbeidet og i konkrete konflikter. Vi vil fortsette arbeidet for å få flere helsesøstre inn i skolen, for å være tilstede med tid til å trøste og nøste i kompliserte krangler. Hvis systemet feiler og man ikke klarer å ordne opp i en konflikt, mener Venstre at normen skal være mobberer, ikke offeret, må bytte skole.

Venstre vil ha flere yrkesgrupper inn i skolen for å avlaste læreren og bringe mer og annerledes kompetanse inn på læringsarenaene.

Venstre vil fortsette fokuset på tidlig avdekking og innsats rettet mot elever som sliter faglig. Venstre mener også at det er behov for bedre og mer systematisk oppfølging av elever som lærer raskere enn resten av klassen sin, og vil se på muligheten for egne talentprogram på tvers av skoler i noen fag. Venstre vil ikke innføre permanent nivåinndeling av klasser, og vil arbeide mot karakterer fra mellomtrinnet.

5.5 Slipp skolen fri!

Venstre vil gi større rom for elever, foreldre og ansatte til å engasjere seg og være med på å

bestemme utviklingen på sin skole, og vi mener at tiden nå er moden for å innføre driftstyrer i tromsøskolene. Etter at Tromsø kommune gikk over til å være en tonivåkommune endret rektorens rolle og oppgaver seg til mer selvstendig økonomisk og pedagogisk ansvar, med mindre støtte fra kommunens administrasjon. Et driftstyre vil kunne være en stor støtte for skolelederen i driften av skolen. Et driftstyre på en skole kan settes sammen på ulike måter. Vanligvis består et driftstyre av rektor, representanter for de ansatte, FAU-medlemmer, elever og representanter valgt av kommunestyret. De ansatte vil her få en større innflytelse på egen arbeidsplass. Foreldre vil få en reell mulighet til i langt større grad påvirke skolens drift. Det vil også skape større involvering engasjement og reell medbestemmelse fra elever og foreldre. Skoler ved flere av Norges største byer har hatt skolestyrer i over ti år bl.a. Stavanger og Oslo. Tromsø bør være den neste storbyen som går inn for driftstyrer i skolen.

Venstre ønsker mangfold og utvikling i Tromsøskolen, og er positiv til at skoleledere kan søke til kommunen om å prøve alternative løsninger på utfordringer som de opplever på sin skole.

5.6 Vedlikehold av skoler

De siste årene har en rekke skoler blitt renoveret, ombygd og flyttet, så det har gjennomført store og nødvendige oppgraderinger på kommunens skolebygninger. Venstre mener at kommunens skoler hovedsaklig er i god stand, og vil fortsette arbeidet for et godt fysisk læringsmiljø.

5.7 Skolestruktur

Venstre mener at kvalitet i undervisningen og et givende læringsmiljø skal være avgjørende for skolestrukturen i kommunen. Dette betyr at det må være en viss størrelse både i elev- og lærergruppene. Derfor vil Venstre ha en kritisk gjennomgang av dagens skolestruktur for å få en bedre Tromsøskole med gode læringsmiljø.

5.8 Helhetlig gjennomgang av ressursbruken i PPT

De siste årene har PPT (Pedagogisk-Psykologisk Tjeneste) fått tilført store ekstra ressurser for å kunne ivareta sine lovmessige oppgaver. Samtidig har skolene mistet lærerårsverk som følge av at ressursene flyttes over til PPT. Dette er en utvikling som er lite ønskelig. Det er derfor ønskelig å gjennomgå ressursbruken i PPT og vurdere om ressurser, oppgaver og kompetanse kan overføres tilbake til skolene.

Tromsø kommune har bygd opp flere ressurscenter for elever med behov for spesialundervisning. Ressurssentrene er bygd for å samle kompetanse og gi bedre individuelt tilpasset undervisning til elever med behov for spesialundervisning, og Venstre ønsker at ressursentrene blir brukt.

5.9 Samisk-opplæring

Alle barn som ønsker det skal ha tilgang til god opplæring i samisk språk i Tromsø kommune. Venstre vil bygge videre på en ressurskole for samiskspråklige elever og lærere fra hele kommune. Venstre vil arbeide for rekruttering av dyktige samisklærere og sikre at disse inkluderes i satsingen på viderutdanning.

5.10 Morsmålsopplæring

Venstre vil gjeninnføre morsmålsopplæring på de største minoritetsspråkene i Tromsø. Å beherske

flere språk gir fordeler både under skolegangen og i arbeidslivet senere, og Venstre mener at kommunen bør ta vare på og utvikle elevenes språk om de selv og foreldrene ønsker det.

5.11 Den kulturelle skolesekken

Kunst og kultur må gjøres tilgjengelig for barn og ungdom, og de må få utvikle sin kreativitet på skolen. Tromsø Venstre vil beholde og videreutvikle den kulturelle skolesekken. Vi vil gi alle elever muligheten til å oppleve, skape og lære innenfor teater, billedkunst, kunsthåndverk, film, spill og musikk.

5.12 Svømmeopplæring

Svømmeopplæringen må omorganiseres. Det vil være formålstjenlig å opprette hele og halve undervisningsstillinger som svømmelærere i Tromsøskolen, slik at vi får mer profesjonelle og erfarne svømmelærere. Hver svømmelærer vil kunne ivareta svømmeundervisningen ved flere skoler. Undervisningen må legges om slik at deler av undervisningen intensiveres og foregår i mindre elevgrupper, dermed vil alle elevene i barneskolen få like mye bassengtid, og opplæring av høyere kvalitet. Man vil også kunne utnytte den eksisterende bassengkapasiteten bedre. Dette kan bli aktuelt når det nye svømmeanlegget på Templarheimen kommer på plass. Venstre ønsker også at svømmehallene skal være åpne på søndager.

5.13 Skolefritidsordningen

Når skoledagen er ferdig har kommunen fortsatt ansvar for et flertall av skolebarna gjennom SFO. Tromsø Venstre mener at barnas tid i SFO må være meningsfull, og at foreldre skal oppleve at de får kvaliteten de forventer når det betaler for dette.

Venstre vil:

- At SFO må kvalitetssikres og gi barna et meningsfullt tilbud. Kommunen skal lage klare retningslinjer for hva som forventes av SFO-ene.
- Tilrettelegge for mer kultur og kunst i SFO-tiden.
- Inntektsjustere SFO-prisene, slik at de som tjener mindre betaler mindre for SFO-plass til sine barn.

5.14 Universitetsbyen

Tromsø er en by som er unik på mange måter, blant annet ved å være vertsby for verdens nordligste universitet. Hver fjerde innbygger er tilknyttet universitetet på en eller annen måte, og universitetet preger hverdagen både for en stor andel av befolkningen og for byen som helhet. Venstre vil samordne i by- og transportplanlegging med studentboligbyggingen og ha en god dialog med studentene og universitetsledelsen. Studentsamskipnaden har store og nødvendige boligprosjekter på vent, som er klare for utbygging, men mangler finansiering fra staten. Venstre vil at Tromsø kommune skal være positiv til forenklete reguleringsplaner for nye studentboliger, og om det er nødvendig for å få realisert nok studentboliger vil Tromsø kommune garantere for lån til studentsamskipnaden.

Venstre ønsker å styrke universitetsbyen Tromsø ved å:

- Innføre aldersavhengig studentrabatt på kollektivtransport
- I siste instans sikre lånegaranti for bygging av studentboliger
- Prioritere studentboligprosjekter, og realisere de planlagte prosjektene langs Dramsvegen og

- på Isrenna samt nær Stakkevollvegen
- Styrke møteplasser for forskningsmiljøene og det lokale næringslivet
 - Fortsette dialogen og samarbeidet mellom byens politiske ledelse, universitetsledelsen og studentlederne

5.15 Flere lærlingplasser i kommunen

Venstre mener at kommunen må ta større ansvar for å tilby lærlingplasser, og at bedrifter som tar i mot lærlinger skal prioriteres i anbudssituasjoner.

6. Kultur

Et mangfoldig kulturliv er noe av det som gjør Tromsø til en spennende by å bo i og besøke, og kultur er nå, som ved forrige valg, en av Venstres hjertesaker. Vi går til valg på fornyet tillit i byrådet, og når det gjelder kultur har vi en viktig rolle å spille på borgelig side. For Venstre er ikke kultur bare en hyggelig bonus, kultur er viktig for folk og viktig for Tromsø, og vi har passet på at bevilgningene til kultur ikke har blitt rammet hardere enn andre poster når kommunen har vært nødt til å kutte i budsjettene.

I perioden som gikk har vi sørget for mer tilgjengelige biblioteker, økt støtte til kultur som ikke er tilknyttet offentlige institusjoner, fullfinansiering av ungdomshuset på Brannstasjonen, flere ungdomsklubber, utvikling av nye kulturtilbud som SMAK Matfestival og Verdens Beste Barnefilmfestival, støtte til private kulturskoletilbud, økning av tilskudd til Hålogaland Teater og Nord-Norsk Opera og Symfoniorkester og en avtale med Sametinget om bevaring og utvikling av samisk kultur. I tillegg til dette er byen blitt et enda mer attraktivt sted for freelance kulturutøvelse. Mye av dette har blitt realisert på grunn av samarbeid mellom politikere, kulturarbeidere og byens næringsliv. Vi har fortsatt ambisjoner på vegne av Tromsøs kulturliv!

6.1 Barn og unge

Et godt kulturtilbud for alle barn er viktig for at hver enkelt skal få utvikle sine talenter. Kommunens kulturtilbud for barn skal fremme innsikt, engasjement, og den enkeltes personlige dannelse. Rekruttering til byens kultur er også en bonus og en forutsetning for et intakt kulturliv også i fremtiden. Den kulturelle skolesekken og kulturskoletilbudet er i denne sammenhengen viktig. Like viktig er andre allment tilgjengelige tilbud som barn og familier kan oppleve, som konserter som er tilpasset barn og kunst som vises i bybildet. Venstre er glad for etableringen av Verdens Beste Filmfestival og for at byens festivaler har et godt fokus på barn og unge.

6.2 Fritidsaktiviteter for barn og unge

Møteplasser for kultur og fritidsinteresser innebærer så mangt, og Venstre er opptatt av at alle skal finne noe som engasjerer dem. Vi vil derfor arbeide for at Brannstasjonens ungdomshus får et variert tilbud, og vi ønsker at huset skal være tilgjengelig for ulike typer interesser og talenter. Funn fra UngData-undersøkelsen må brukes i alle sektorer i Tromsø kommune for å styrke barn og unges oppvekstvilkår, samt forebyggende og tverrfaglig innsats. Ressurser må prioriteres mot bydeler og distrikt som kommer dårlig ut i UngData-undersøkelsen. Undersøkelsen viser en utfordring knyttet til psykisk helse, spesielt blant unge jenter. Den vedtatte styrkingen av helsesøstertjenesten må i særlig grad rettes inn mot denne gruppen.

Spilleavhengighet og høy tidsbruk foran skjerm må tas på alvor. Samtidig gir en fornuftig bruk av ny teknologi muligheter for verdiskapning og utvikling av kreative næringer. Dette temaet innarbeides som en egen del i Tromsø kommunes nye kulturplan og det bør etableres et eget fagsenter for spill og media literacy i den gamle brannstasjonen.

Mulighet til å delta i fritidsaktiviteter er minst like viktige i distriktet som i byen, og Venstre vil styrke fritidsklubber og andre tiltak for barn og ungdom utenfor bykjernen.

Venstre vil:

- Fortsette å bygge ut kulturskoletilbudet, offentlig så vel som privat drevet.
- Fremme barneperspektivet i møte med kulturnæringa

- Være en pådriver for en snarlig utbygging av Brannstasjonen ungdomshus og at dette huset kommer flest mulig ungdommer til gode
- Støtte opp om kommunens fritidsklubber økonomisk

6.3 Bibliotek

Bibliotekene er viktige samlingssteder, der alle lag av befolkningen har tilgang på gratis bøker, men også et mangfold av andre aktiviteter. Venstre er svært stolte av biblioteket i Tromsø, det er blant de best besøkte folkebibliotekene i Norge, og Venstre vil gjøre tilbudet enda mer tilgjengelig for innbyggerne. I forrige periode har vår byråd sørget for utvidede åpningstider gjennom bruk av selvbetjening. Venstre mener også at det er på høy tid at det bygges et bibliotek på Kvaløya.

6.4 Lokal tradisjon og kultur

Venstre vil støtte opp om dem som vil dyrke lokale kulturelle tradisjoner, til glede for både tromsøværing og tilreisende. Vi er varme tilhengere av lokal matkultur og har vært med på å gi oppstartstøtte til SMAK Matfestival. Nå arbeider vi for å realisere Kystens hus. Vi vil bevare ordningen Inn på tunet, som gjør landbruket i kommunen mer tilgjengelig for innbyggerne. Vi vil også fortsatt arbeide for at samisk kultur skal synes i bybildet, og at avtalen med Sametinget skal bringe frukter for kulturlivet.

6.5 Tilgjengelighet

Tromsø Venstre vil gi kunsten plass i det offentlige rom, slik at byen blir mer spennende og kunstnerne kan nå et bredere publikum. Venstre mener at Tromsø bør ha lovlige grafittivegger.

Venstre vil:

- Tilrettelegge for at kunstnere har arealer til å vise fram kunst i offentligheten

6.6 Fri kultur

Venstre har i forrige periode gjort mye for å løfte og likebehandle det frie kunstfeltet, altså aktører som ikke er tilknyttet offentlige institusjoner. Vi er opptatt av at de skal kunne bevare sin kunstneriske og organisatoriske uavhengighet, samtidig som det offentlige skal bidra til forutsigbare økonomiske rammebetingelser, tilgang på gode øvingslokaler og hjelp til samarbeid med næringslivet.

6.7 Kultur og næring

Tromsø tjener på et levende kulturliv, og de mange festivalene, HT og NOSO, er sterke merkevarer for byen. Tromsø Venstre vil at kommunen skal være en aktiv tilrettelegger for samarbeid mellom kulturutøvere og næringslivet, der begge parter og byen kan tjene på det.

7. Idrett og friluftsliv

Vi får mye igjen for det vi satser på idrett, gjennom økt trivsel og styrket folkehelse. Venstre mener at det er viktig at alle, og særlig barn og ungdom, har like muligheter til å være i aktivitet og å bli god i sin idrett. Våre høyeste prioriteter er flerbrukshaller og økt tilgjengelighet for flere brukergrupper. Det er få kommuner i Norge som kan vise til et så bredt utvalg av friluftslivsmuligheter innenfor kommunen, fra dykking på havets botn, via sjøkultur og havfiske, padling, turer i skog og mark, jakt, fjelltur og luftsport. Denne muligheten spiller en viktig rolle både for bostedlyst, for folkehelse, for næringsliv og for rekruttering av studenter og ansatte i arbeidslivet. Venstre vil bidra til at friluftslivsutfoldelse kan ha gode rammevilkår, og at det er et godt samarbeid mellom frivillige og offentlige organisasjoner som arbeider innenfor dette feltet.

7.1 Tromsøbadet

Venstre vil bygge et sårt tiltrengt og etterlengtet badeanlegg, Tromsøbadet, på Templarheimen. Dette er prioritert i vårt forslag til idrettsplan. Vi er opptatt av dette skal komme alle byens innbyggere til gode og være godt tilrettelagt for mennesker med nedsatt funksjonsevne, og danne hjertet i den idrettsbyen på Templarheimen.

7.2 Prioriterte prosjekter

Venstre har vært med på å utarbeide en idrettsplan, og den legger grunnlaget for våre budsjettprioriteringer fremover. De prioriterte prosjektene er:

- Svømme- og badeanlegg på Templarheimen
- Skiløype og skiskytteranlegg, Grønnåsen skistadion
- Normalhall, Storelva
- Turnhall og klatreanlegg, Templarheimen
- Rulleskiløype, Storelva
- TUIL Arena, Tromsdalen

7.3 Mesterskap

Venstre er stolt av at Tromsø har vært vertsby for store arrangementer som Sjakk- OL og Arctic Race of Norway, og Venstre i byrådet har vært pådrivere for å realisere disse prosjektene. Vi vil fortsette å drømme og satse stort, og på å bygge videre på arrangørkompetansen som vi har her i Tromsø.

7.4 Aktiv fritid for barn og unge

Venstre arbeider for at de kommunale idrettshallene skal være mest mulig åpne og tilgjengelige for bruk. Disse lokalene skal bevares gratis for barnehager og skoler på dagtid. Se også programpunkt om 6.2 fritidsaktiviteter. Ski- og akebakker er sentralt i tilretteleggingen for aktivitet i bydelene og i distriktet, det er aktiviteter som er lett tilgjengelige for mange og relativt billig å få til for kommunen.

7.5 Tromsømarka

Venstre er stolte av at Tromsømarka har blitt opprustet de siste årene, og vil fortsette arbeidet med aktiv ivaretagelse av dette løypenettet og fortsatt utbygging av nye snarveier. Målet er at enda flere

skal komme seg til og fra jobb og fritidsaktiviteter gjennom grønne (og hvite) snarveier som binder byen sammen. Venstre vil utvide Tromsømarka-prosjektet til andre bydeler. Venstre vil jobbe for en sammenhengende grønn rekreasjonssone langs sundet fra Gammelgård til Tomasjordnes.

7.6 Vintersport

Tromsø har gode forutsetninger for å være en attraktiv vintersportsby, både for tilreisende og fastboende. Det borgerlige byrådet, med Venstre, har arbeidet for å realisere et alpintenter i Håkøybotn. Dette vil vi arbeide videre med.

7.7 Skuterkjøring

Tromsø Venstre vil ikke åpne for skuterløyper i kommunen. Dersom det åpnes for skuterløyper i Tromsø kommune, må dette følges opp med økte ressurser for informasjon om og politikkontroll mot ulovlig skuterkjøring.

7.8 Skytebanen

Alle vil flytte skytebanen fra Tromsdalen, men alle er ikke innstilt på at banen faktisk må flyttes et sted. Vi vil flytte skytebanen til Kjoselvdalen i Tønsnes.

7.9 Sikker ferdsel

Tromsø med sin beliggenhet med fjell på alle kanter skaper store muligheter for friluftsliv og rekreasjon. Dessverre dør det årlig unge personer i snøskred i nærområdene. Venstre ønsker å sette fokus på sikker ferdsel i fjellet, hele året. Gjennom en lokal læreplan i fjellsikkerhet, vil elevene i ungdomskolen kunne få en grunnleggende innføring i trygg ferdsel, grunnleggende førstehjelp og spesielt snøkunnskap med fokus på snøskred. Dette kan være et tilbud på skolen etter skoletid, i samarbeid med de frivillige hjelpeorganisasjonene.

8. Vekst og verdiskaping

Venstre vil ha en politikk som stimulerer til vekst og verdiskaping i Tromsø. For å få dette til er det viktig med en sunn og ansvarlig kommuneøkonomi, i tillegg til en helhetlig strategi som stimulerer til verdiskaping hos gründere og private bedrifter. Etter fire år med Venstre i byråd med ansvar for næring, har antall nyetableringer i Tromsø doblet seg. Det er en målsetning at denne utviklingen skal fortsette fremover og at det skal være større vekst i private bedrifter.

Tromsø skal være en motor for nyskaping og vekst for hele regionen. For å få til dette fokuserer Venstre på å skape et godt næringsklima, spesielt for små og mellomstore bedrifter, og for å forbedre offentlig sektor. Dette er avgjørende for å sikre flest mulig arbeid, og for å sikre inntekter til å bedre velferdstilbudet.

8.1 Kommuneøkonomi

Den viktigste oppgaven til Venstre de siste fire årene har vært å få orden på kommuneøkonomien. Det er avgjørende at alle deler av kommunen holder sine budsjetter og bidrar til en bedre kostnadskontroll. En sunn og bærekraftig kommuneøkonomi er en grunnmur for all kommunal virksomhet.

8.2 En moderne og fremtidsrettet kommune

En stor kommune som Tromsø må kontinuerlig være i omstilling for å kunne se hvordan drifte kommunen på en bedre og mer effektiv måte. Kommunen har et stort innsparingspotensiale gjennom økt digitalisering av flere tjenester. Dette vil spare penger, og vil gi innbyggerne bedre kvalitet på kommunale tjenester.

8.3 Eierskap

Å utøve et profesjonelt eierskap er viktig for å kunne ivareta store kommunale verdier. Venstre vil samle alt kommunalt eierskap under en fagbyråd for å sikre at eierskapet til selskaper som Troms Kraft, Tromsø Parkering, Remiks og Tromsø Havn blir forvaltet på en god måte.

8.4 Eiendomsskatt

Venstre har bidratt til å redusere eiendomsskatten, og vil redusere den i neste periode. Eiendomsskatten rammer skjevt, og bidrar til å gjøre øke de allerede høye boligkostnadene i Tromsø. Med bakgrunn i Tromsø kommunes økonomiske situasjon er det ikke realistisk å fjerne eiendomsskatten i neste periode.

8.5 Kultur som næring

Gjennom satsingen på INTRO-fondet har Tromsø kommune løftet kultur som næring, og potensialet som ligger der. Venstre vil fortsette å bruke det kommunale næringsfondet til å stimulere til utvikling av kulturnæringen gjennom etablering av nye festivaler og utviklingsprosjekter.

8.6 Søndagsåpne butikker

Venstre vil ikke innføre søndagsåpne butikker i Tromsø, av hensyn til de butikkansattes helgefri.

8.7 Turisme

Venstre vil tilrettelegge for økt turisme i kommunen og vil arbeide for utvikling av rutetilbudet og fasilitetene på flyplasen gjennom flyplassutvalget, samt være positiv til nyetableringer og investeringer i reiselivet. Venstre vil arbeide for realisering av et vintersportsanlegg i Håkøybotn, som et viktig reiselivstilbud. Venstre er positive til det nye havneterminalen på Prostneset, og er opptatt av det blir et sted hvor turister kan finne god informasjon om aktiviteter og severdigheter i Tromsø også utenfor turistinformasjonens åpningstider.

8.8 Bolyst

Å stimulere til å øke bolysten er viktig for utviklingen av et attraktivt næringsliv. Skal næringslivet rekruttere rett kompetanse trenger, Tromsø å fremstå som en attraktiv kultur- og idrettsby med et rikt og variert tilbud til hele familien. Venstre vil bruke det kommunale næringsfondet til å også stimulere til økt bolyst gjennom å støtte opp om initiativ for nye kultur- og aktivitetstilbud.

8.9 Ja-holdning

Venstre er med på å forfekte en ja-holdning i Tromsø kommune. Denne holdningen er viktig å videreføre i neste periode. Kommunen skal være en positiv og løsningsorientert aktør som innenfor gjeldende lover og regler finner gode løsninger for enkeltpersoner, bedrifter og organisasjoner. Dette gjelder spesielt for byggesaksbehandling og for skjenkesaker.

8.10 Et levende kultur- og uteliv

Å sikre gode og forutsigbare rammevilkår er viktig for å sikre et levende kultur- og uteliv. Venstre har innført en politikk hvor det er lett å få skjenkeløyve, men også lett å miste. Det er gjennomført en rekke grep for forenkling, samt at det er strenge krav for bevilgningshaverne. Denne politikken har vært en suksess, og bør videreføres i neste periode. Venstre vil også gi utesteder mulighet til å skjenke så lenge som nasjonal lov gjelder, og vurdere å åpne for at det kan gis skjenkeløyver til restauranter som er lokalisert på kjøpesentre.

Venstre vil:

- drive en ansvarlig økonomisk politikk som sikrer en kommuneøkonomi i balanse
- modernisere kommunen gjennom økt digitalisering og forenkling
- utøve et mer profesjonelt kommunalt eierskap
- redusere eiendomsskatten
- stimulere til økt bolyst
- At Tromsø kommune skal møte innbyggere med en klar JA-holdning
- ha en skjenkepolitikk hvor det er lett å få og lett å miste skjenkeløyve

9. Demokrati og deltakelse

9.1 Parlamentarisme

Et bredt flertall i kommunestyret vedtok høsten 2011 å innføre parlamentarisme i Tromsø kommune. Venstre var en del av dette flertallet, og vi vil videreføre denne styreform. Parlamentarisme går ut på at partiene som har flertall i kommunestyret danner et byråd, som styrer administrasjonen av kommunen, og som kontrolleres av kommunestyret. Parlamentarismen har resultert i en mer effektiv og handlekraftig politisk ledelse, og innbyggerne vet hvem som står ansvarlig for politikken som er ført når det er valg.

Parlamentarismen har resultert i en mer effektiv og handlekraftig politisk ledelse. Samtidig er det grunn til å ta spørsmålet om åpenhet i politikken alvorlig. Venstre ser positivt på at ordningen nå skal evalueres av ekstern kompetanse og vil etter at evalueringen er utført ta initiativ for en aktiv prosess for å bearbeide anbefalingene fra evalueringen.

Venstre mener at kommunestyret alltid bør spørres når nye områder i kommunens tjenester vurderes konkurransutsatt eller privatisert. Vi vil også arbeide for brede tverrpolitiske løsninger i store og avgjørende saker som samferdsel og andre områder som krever langsiktig planlegging og fordeling av store pengesummer.

Venstre vil:

- Videreføre en parlamentarisk styreform i Tromsø kommune

9.2 Stemmerett for 16-åringer

Venstre ønsker at Tromsø skal delta i forsøket med stemmerett for 16-åringer. 16-åringer kan komme i fengsel og betale skatt, men de kan ikke bestemme hvordan de vil ha sitt eget lokalsamfunn. 16-årig stemmerett vil også bety økt politisk engasjement og entusiasme, det er bra for lokaldemokratiet.

Venstre vil:

- Gi kommunens 16-åringer stemmerett

9.3 Arbeidsgiverpolitikk

Venstres mål er at Tromsø kommune skal være en attraktiv og spennende arbeidsplass. Organisasjonen blir bedre for den enkelte og som helhet når de ansatte er med og påvirker prosesser. Venstre mener at alle ansatte skal ha muligheten til å bli hørt, og vi vil likebehandle alle fagforeninger i prosesser som foregår i kommunen.

Venstre vil:

- Arbeide kontinuerlig for å for å forbedre de ansattes innflytelsesmuligheter
- At alle fagforeninger skal stille på lik fot når det gjelder å få sine interesser hørt i kommunen

9.4 Frivillighet

Et aktivt sivilsamfunn er en forutsetning for et rikt og levende demokrati. Frivilligheten i Tromsø gjør byen til en god by å bo i. For Venstre har frivillige organisasjoner en stor egenverdi, og det er avgjørende at frivilligheten kan utfolde seg i samfunnet. I forrige periode bidro Venstre til å få på

plass en ekstra frivilligmillion. Venstre har tatt initiativet til å starte opp med et prosjekt som heter Lesevenn. Det er en ordning der frivillige eldre, eller andre, leser med skolebarn som trenger det. Vi håper at Lesevenn vil vokse seg større i årene som kommer, og oppfordrer alle interesserte til å melde seg som en lesevenn!

Venstre vil:

- Lytte til de frivillige organisasjonene
- Videreføre prosjekt Lesevenn

9.5 Tillit til borgerne

Innbyggerne i Tromsø eier de kommunale bygningene og tilbudene, og Venstre vil legge til rette for at disse godene utnyttes til fulle. Derfor har vi i forrige periode utvidet åpningstidene på tre av bibliotekene i byen dramatisk, ved å gi brukerne nøkkelen inn til sine bøker etter normal stengt tid. Vi har også vært med på å lage mer fleksible regler for utlån av kommunale bygg, som skoler og treningshaller. Dette er en utvikling vi ønsker å fortsette i neste periode.

Venstre vil:

- Gi innbyggerne større tilgang til kommunale bygg der det er mulig

9.6 Trygg i Tromsø

Krisesenteret gjør en uvurderlig innsats for mennesker i nød, dette arbeidet bør styrkes og utvikles. Venstre ønsker å se på muligheten for å la voldsutsatte ha med seg kjæledyr på Krisesenteret, slik at dyret slipper å omplasseres eller i verste fall bo med voldsutøveren. Venstre vil holde fast ved og arbeide for at voldtektsforbrytere aldri skal få skremme folk fra å bevege seg fritt ute i sin egen by.

Venstre vil:

- Styrke Krisesenteret
- Gi voldsutsatte muligheten til å ha med seg kjæledyr ved opphold på Krisesenteret
- Fortsette arbeidet for bedre belysning i Tromsø sentrum

9.7 Grenser for politikk

Venstre vil begrense overvåking av innbyggerne, og sørge for at all overvåking som finner sted er godt kjent. Venstre prioriterer datasikkerhet og begrensnings av mengden personlig data som lagres av kommunen. Venstre vil arbeide mot stigmatisering og gruppeavstraffelser, fattig som rik skal kunne spasere fritt i Storgata. Venstre vil derfor reversere utvidelsen av politivedtektene som gir Politiet mulighet til å henvise tiggere til tildelte soner i byen og å pålegge tiggere plikt til å melde seg for Politiet. Venstre vil gå i mot forbud av tigging i kommunen.

Venstre vil:

- Kartlegge antall overvåkningskameraer i Tromsø og fjerne unødvendige kameraer
- Prioritere datasikkerhet
- Begrense kommunal lagring av personlig data
- Frata politiet muligheten til å inndele byen i tiggefrie soner og å pålegge tiggere meldeplikt

9.8 En raus og inkluderende by

Venstre vil at Tromsø alltid skal ta i mot sin andel flyktninger og alltid bli bedre til å legge til rette for en ny start her. Alle skal kunne være seg selv og nå så langt de vil i Tromsø, uavhengig av etnisitet, kjønn, seksuell legning, eller funksjonsevne. En kontinuerlig kamp mot diskriminering er nødvendig for å sikre trygghet, mangfold og respekt for at mennesker er ulike og har ulike ideer om det gode liv. Tromsø kommune har i samarbeid med flere andre lag og organisasjoner etablert gode tjenester for å gi visjonene om en inkluderende kommune et ordentlig innhold i praktiske tiltak, bl.a. gjennom aktivitetsguide for barn og ungdom, internasjonal dag og gode og tilgjengelige informasjonstjenester. Dette arbeid må videreføres og forsterkes.

Venstre vil:

- Arbeide for at kommunen skal ta ansvar for å ta i mot og bosette flyktninger
- At kommunen og bydeler går foran for å sikre like jobbmuligheter for alle
- At samarbeidet med frivillige organisasjoner som driver flerkulturelt arbeid styrkes
- At offentlige dokumenter åpner for et tredje kjønnsalternativ der dette må oppgis

9.9 Den tospråklige byen

Tromsø har en samisk minoritetsbefolkning med sterk og langvarig tilknytning til kommunen. Samisk er en viktig del av Tromsøs historie og kultur, og samisk kultur gjør Tromsø til en mer interessant by å bo i og besøke. Venstre mener at Tromsø har et stort ansvar for å ta vare på samisk kultur og språk, samt å synliggjøre dette i bybildet. Vi har vært en pådriver for å vedta en forpliktende samarbeidsavtale med Sametinget, et samarbeid som blant annet skal sikre samiske barns rett til å lære samisk, samt syke og eldres rett til å bli forstått på sitt eget språk. Venstre er stolt av at mye av skiltingen i kommunen er på norsk og samisk, og vil fortsette denne utviklingen.

9.10 Tromsø i verden

Venstre er tilhenger av folk til folk-initiativ, og mener at samarbeid på tvers av landegrenser kan åpne opp for forståelse og nye ideer. For å oppnå dette må samarbeidet etter vår mening være målrettet og med et konkret innhold. Derfor mener vi at nye vennskapsprosjekter skal ta utgangspunkt i sak og felles målsetninger, og at andre aktører enn kommunen inkluderes der det formålstjenlig.

9.11 Kommunesammenslåing og samarbeid med fylkeskommunen

Venstre mener at kommunesammenslåing er nødvendig for å sørge for et stadig bedre og bredere tjenestetilbud til innbyggerne. Større kommuner må tildeles større ansvarsområder og ressurs fra staten, slik flyttes makt nedover og nærmere borgerne. Venstre er pådriver for samarbeid med omkringliggende kommuner, i forrige kommunestyreperiode ble for eksempel kommunens landbrukstjenester samlokalisert med Balsfjord kommune.

Venstre mener at det etter kommunereformen fremdeles skal være tre forvaltningsnivåer. Også i fremtiden er det avgjørende at kommunen samarbeider med det regionale forvaltningsnivået, uansett om det er fylke eller en større geografisk region. Venstre ønsker å arbeide for bedre samhandling og kommunikasjon mellom fylkeskommunen og kommunen, og sikre en god strategisk dialog som involverer bl.a. universitetet og det lokale næringsliv.

Venstre vil:

- Arbeide for samarbeid mellom kommuner om bedre og mer effektive kommunetjenester.

- Flytte ansvaret for kollektivtransport i Tromsø til fra Troms fylkeskommune til Tromsø kommune
- At ansvaret for tannhelse flyttes til Tromsø kommune
- At Tromsø kommune i større grad må samarbeide med Troms fylkeskommune om videregående opplæring i Tromsø-området